

Konec Kornilove revolte v Rusiji. Grof Luxburg je dobil potni list.

PARNIK TORPEDIRAN. 50 OSEB UTONILO.

Parotopna potopila parnik "Minnehaha" ki je vozil municije iz New Yorka.

POVRATKU IZ ANGLIJE.

New York, N. Y. — Iz Anglije je prišel parnik "Minnehaha" torpediranih irskih obali in petdeset oseb je izgubilo življenje. Parnik je prevozil šest in pol milijard dolarjev v vrednosti blaga in 16,000 ton municije in približno 100 ljudi.

Parnik je odplul iz New Yorka na teden in je ukrasno blago in približno 100 ljudi. Zdej je bil parnik ukrasno blago in približno 100 ljudi.

Parnik je zapovedoval kapitan Frank Claret, oficir v mornarici. Nahajal se je v skupini šestih parnikov, ki so jih razstavili razstavljali.

Parnik je bil zadet na desni strani, kjer se nahajajo stroji, in je ušla več oseb in stroji in v skladišču za pre-

TER LONDON JE GLASOVAN ZA ZAVAROVANJE VOJAKOV.

Washington, D. C. — K predložitvi zavarovanja vojakov je zavrnil tudi socialistični kongres Meyer London, da po- kak glasuje zanj. Med dru-

ga je dejal: "Bomela je v tem, zakaj vlade ne dovolijo socialistom, da se v Stockholmu na konfe- renci, ker nečijo, da pojde kre- sistom, da so iniciatorji. Fakt, da je zdaj centum denarij, verska konzervativna banka, za mir, dokazuje, da tek- loje stranke med seboj, katera ni vero, da prinese mir. Predsednik Champ Clark je da- prerokoval da pride zavarova- nje za vse državljane v eni letetju, ko je govoril v prilog zavarovanju vojakov.

Bolj sem naklonjen tej naredbi, kateri drugi predlogi, ki je bi- predložena po izbruhu vojne. Ti mladi moške hočejo tvegati življenje na bojnih polja- h, tedaj mora biti volja nas, ki smo doma, da zanje skrbimo, kot najbolje moremo skrbeti.

Njena prerok in tudi ne sin pre- ka, toda verjamem kot v svojo, da bo v desetih letih od dan- danjega dne vsakdo zavarovan postavi.

V nekaterih delcih že imajo zavarovanje te vrste, in filozofič- no se vdov in otrok ne pusti v tisto da imajo pohabljeni mož- prihodki do dela, dokler žive. Pripravljen sem, če je bila kedaj predloga vložena v tej zbor- ni, da lahko zanjo glasujejo vsi namsto misleci Američani, ne- na verske in politične zve- de, tedaj je zavarovalna predlo- ka, ki je sedaj pred nami.

DAJA BREZ MOSTVA VRZE- NA NA OBEŽEJE.

Burgat, Lity, N. Y. — Brit- anka "J. A. Holmes", ki je prevažala blago na Velikih je bila zgrajena v le- 1887, je bila vržena na suho. Omenjeni stražniki, ki so šli na- go, niso našli žive duše na nji. Na je naložena z lesom in je bi- na pot iz Port Hawkesburyja. Na Novo Škocijo je zapusti- la avgusta. O mostu ni- ni znanega.

PREMOGA BO DOVOLJ, PRAVI UPRAVA.

Vladna uprava za kurivo javlja, da ne bo manjkalo premoga.

OPERATORJI SE ZVIJAJO.

Washington, D. C. — Uprava za kurivo naznanja, da ne bo pri- manjkovalo premoga in da ne bo brez njega nihče, če ga še ta- ko malo konzumira.

Pogodbe za dobavo velikih množin premoga po višjih cenah, kot so določene sedaj, najbrž raz- veljavijo, dasiravno Leverjev za- kon specijelno določa, da so take pogodbe veljavne. Dr. Garfield, uravritelj za kurivo, hoče doseči razveljavljenje takih pogodb po vzajemnem sporazumu.

Garfield bo vprašal operatorje, ki so napravili pogodbe za doba- vo premoga po višji ceni, da se odpovedo profitu in privoščijo kupcu, da je deležen dobrote, ki mu jo prinaša cena, ki jo je dolo- čila vlada.

Mogoče se bodo operatorji vpi- rali temu pametnemu priporočilu, ker znižuje profit in si domislja- jo, da je po Leverjevem zakonu pravica na njih strani. Odkar je izbruhnila vojna, so profitarji večkrat dokazali, da tirjajo in tir- jajo profit, kot je Silok zahteval neizprosno funt mesa. Če se bodo profitarji operatorji opirali na to določbo v Leverjevem zakonu, jim bodo dokazali, da Leverjev zakon določa, da lahko predsed- nik zapleni ob vsakem času ves premog, dokler traja vojna. In če predsednik zapleni premog, kdo bo v kasi? Nihče drugi kot ope- ratorji.

Predsednik lahko razpolaga s premogom po svoji volji, ope- ratorji pa dobe ceno za premog, ki jo je določila vlada. Operator, ka- terega premog je bil zasežen, ker se ni hotel prostovoljno pogoditi glede cene, ne bo mogel spolniti svojih pogodb za dobavo premoga. In to mu mogoče nakopije tož- be od strani naročnikov, ki so na- ročili premog, pa ga ne dobe.

Trgovci s premogom se silno je- ze, ker je dr. Garfield odločil, da ne morejo biti člani odbora za razpečevanje premoga in dolo- nja cen. Jeza jim ne bo pomagala, ampak podvreči se bodo mo- ali odredbam dr. Garfielda upra- vitelja za kurivo.

ALI BODO ZDRUŽENE DRŽA- VE RES SUHE V PETIH LETIH?

New York, N. Y. — Arthur Capper, governor države Kansas, je na zborovanju metodistovske cerkve prerokoval, da postanejo Zdrružene države suhe, preden mi- ne pet let. Zagovorniki prohibicije- je so veliki podjetniki in železni- ške družbe. Na to se je governor pohvalil, da se v državi Kansas znižuje število hudodeleev, norcev in da ponehujejo tudi bolezn.

Nasprotniki prohibicije priha- jajo uprave z nasprotnimi dokazi.

RADI POIZKUŠENEGA PODKU POVANJA V SMOLLI.

Savannah, Ga. — Dr. D. D. Smith je naznanil oblastim, da mu je neki W. R. Brown iz Summisa ponudil \$500, če ga spozna teles- no nesposobnim za vojaško služ- bo.

Browna so aretirali in zanj je določenih \$2,500 poroštva.

V St. Louis County, Minn., so zmagali suhači z večino 3.017 glasov. Za moko je bilo oddanih 9.075 glasov, za suho 12092. Sa- loni prenehajo točiti, najkasneje 25 marca 1918.

NASILNIKI SE IZGOVARJAJO.

Ljudje, ki so deportirali rudarje v Bisbee, bi bili radi čisti.

PRETEPAČI IZ BISBEEJA SO OBISKALI MORRISONA.

Washington, D. C. — Dva od- poslance "Lojalne lige" iz Bis- beeja, Ariz., sta prišla k Frank Morrisonu, tajniku "Ameriške delavske federacije," da razloži- ta, zakaj so s silo deportirali 1200 rudarjev in malih biznismenov iz Bisbeeja. Spremlil ju je Carl Hay- den, kongresnik iz Arizone. Po- vedala sta Morrisonu, da so bili vsled taktike I. W. W. prisilje- ni izgnati kalifee miru.

Morrison je odgovoril, dokler se bodo podjetniki in delodajalci posluževali taktike I. W. W., to- liko časa bo tudi živila organizaci- cija industrialnih delavcev vsega sveta. Noben izgovor ne more o- pravičiti nezakonitega postopa- nja z delavci v Arizoni. Dejal je, da se unijski delavci ne bodo nik- dar podvržli podjetnikom, ki jih deportirajo in ki jim nočejo pri- znati civilnih pravic.

Vigilantje iz Bisbeeja so prišli v Washington, da vidijo tudi Ba- rucha, ki je v industrialnem vojnem svetu, da se z njim posvetu- jejo o cenah za baker. Oni hoče- jo, da ostane cena za baker visoka, da rudniški baroni "lahko pla- čajo" sedanjost mezo, ki je odlo- čena po percentualni ceni bakra na trgu.

Razume se, da jim je Baruch svetoval, da govore s predsedni- kom. Seveda bodo od predsedni- ka in delavskega tajnika Wilsona slišali, da se naj hitro sporazu- mejo s svojimi delavci.

Deportiranim delavcem še ni dovoljen povratek v Bisbee, repu- blikanci in demokratje do zdaj še niso dvignili svojega glasu v kon- gresu proti deportaciji.

PROTESTNI SHOD PROTI IZ- ROČITVI BERKMANA.

New York, N. Y. — Zdržena židovska strokovna društva so ob- držala protesten shod, na kate- rem so protestirala proti izročit- vi Aleksandra Berkmana kalifor- nijskim oblastim.

Javni tožitelj ga je pred velepo- roto v San Franciscu obtožil, da je zapleten v dinamični napad na demonstracijo za vojno pripra- vljanje in veleporota ga je obtožila umora. Komaj je bil Berkman iz- puščen iz zapora proti poroštvo \$25,000, so ga takoj aretirali na zahtevo oblasti v San Franciscu.

Na protestni shod je prišla tudi anarhistka Emma Goldman, da govori na shodu. Bila je posvarje- na od Thomas F. McCarthyja, zveznega maršala da naj ne govo- ri, in "radikalna" Emma se je vsedla med poslušalec.

NORCA SO LINČALI.

Hillsdale, Mich. — Duševno o- mejeni Frank Van Tassel je v prepriju ustrelil nekega George Ralstona. Takoj se je zbiralo ka- kih 300 krvožežnih ljudi in gonja za bedastim je pričela. O polno- ču so ga našli skritega v hlevu na farmi.

Vodje tolpe so mu rekli, naj se poda. Norec je odgovoril s strelom, ki je razkropil prega- njalec.

Po dvehurnem obleganju, pri katerem je bilo izmenjenih več strelcev, je tolpa zažgala hlev.

Ogenj je prepodil Van Tassel- na iz hleva. Ko se je v obsevu o- gnja prikazal med vratni je po- čila salva, ki ga je ubila na me- stu.

VLADA JE PRIJELA NEMŠKE LISTE.

Senat je sprejel določbo, da mora- jo imeti komentariji o vojni tu- di angleški prevod.

LETO DNI ZAPORA ZA KR- ŠITEV.

Washington, D. C. — Predloga o trgovini s sovražnikom, ki je bi- la sprejeta v juliju v kongresni zbornici, je bila sedaj sprejeta v senatu z mnogimi spremembami predlogi. Med važne sprejete in spremembe predloge spada do- ločba, ki daje predsedniku moč, da lahko prepove uvoz, in odsta- vek, ki določa, da morajo nem- ške publikacije prinesiti vsak čla- nek tudi v angleškem jeziku v pararelni koloni, če komentirajo vojno.

Predlog, ki določa, da morajo biti nemški članki, ki komentira- jo vojno, prevedeni v angleščino, je bil sprejet viva voce.

Predlog pravi, da mora vsaka oseba, tvrdka ali zveza, ki izdaja publikacijo v nemškem jeziku, če je komentirala vojno Zdru- ženih držav ali katere si bodi dr- žave, ki je v vojni z Nemčijo, pri- občiti članek ali komentar v an- gleščini in v pararelni koloni.

Publikacija, ki se ne ravna po teh določbah, izgubi pravico do pošte, in vsaka oseba greši neza- konito dejanje, ki skuša na drug način razširiti tako publikacijo. Osebe, ki greše proti tem določ- bam, se lahko kaznujejo z denar- no-globo ne več kot \$500 ali z ne- več kot enoletnim zaporom. Sod- še pa lahko izreče tudi obe ka- zni.

Zakon je veljaven le v vojnem času, dokler ne bo sklenjen mir.

MEZDNO VPRAŠANJE ZA RU- DARJE SE NAJBRŽ REŠI UGODNO.

Washington, D. C. — Rudarji, ki kopljejo premog, zahtevajo povišanje mezde zavoljo dragi- nje.

Dr. Garfield, ravnatelj za ku- rivo, priznava, da so rudarji o- pravičeni do take mezde, da la- hko izhajajo v tej draginji. Po- vabil je John Whita, predsed- nika rudarske organizacije U. M. W. of A., k sodelovanju, da se za- dovoljivo reši mezdno vprašanje. Iz tega povabila sklepajo, da stvar ugodno stoji za rudarje.

Zastopniki organiziranih ru- darjev so dospeli v Washington, da konferirajo z Whitom in po- tem predložijo svoje zahteve. Ni- hče ne more odreči organiziranim rudarjem, da ne znajo spretno in taktično postopati svojih zahtev. Od tukaj prihajajo tudi vspehi. Smotrena in preudarna taktika pri industrialnih sporih je do danes še vedno odločila znago za delavce, radikalne fraze, zmede- ne govorance brez taktične pod- lage so pa delavstvu še vedno škodile in jih dostikrat že tudi o- ropale za pridobljene pravice.

LETINA V COLORADU IZ- VRSTNA.

Washington, D. C. — Poljedel- skidepartment navaja v svojem poročilu, da znaša poljski pride- lek v državi Colorado 104.9 od- stotkov. Pridelek je za 4.9% nad normalo.

VERME.

Severni Illinois, južni Michi- gan in Wisconsin: V petek delo- ma oblačno z nespremenjeno tem- perturo. Zmerni južnopadni ve- trovi. Povprečna temperatura v zadnjih 24 urah: 59. Bolnce izha- ja ob 5:28, zahaja ob 6:03.

KRVAVI IZGREDI V BUENOS AIRESU.

Množica požiga hiše Nemcev. Vla- da je poslala ultimatum v Berlin.

ARGENTINIJA NA STRANI ZAVEZNIKOV.

Buenos Aires, 13. sept. — V protinemških izgredih, ki so tra- jali večerj popoldne in pozno v noč, so bile razdejane vse nemške trgovine. Nemško poslanstvo so izgredniki obsipali s kamenjem. Policija je streljala na izgrednike in ranila več oseb; tri osebe so ra- njene smrtno nevarno.

Buenos Aires, 13. sept. — Nem- ški poslanik grof Luxburg, avtor famoznih telegramov, ki jih je po- slal skozi švedsko poslanstvo v Berlin, je dobil potni list od ar- gentinske vlade. Obenem je vla- da poslala ultimatum v Berlin, da mora nemška vlada pojasniti zadevo.

Kratka nota, katero je minister zunanjih zadev (ki ga je imeno- val Luxburg "notoričnega osla") naslovil na nemškega poslanika, se glasi: "Gospod poslanik! Vi niste več persona grata argentinski vladi in zato vam tukaj prilagam potni list, ki vam ga pošilja predsednik republike. Predstavnik poslan- stev ima nalogo, da vam pomaga pri hitrem odhodu iz naše repu- blike. Bog z Vami!"

Luxburg, ki se je mudil na po- čitnicah v Capilla del Montu, ima priti v Buenos Aires še danes ali jutri, naka se mora takoj vkr- eati na ladjo. Vlada je poskrbela za njegovo telesno varnost, da ne pride v pesti razkačenih Argen- tineev.

Kakor hitro se je raznesla vest v Buenos Aires, da je nemški po- slanik odlovljen, se je zbralo na ulicah na tisoče ljudstva, ki je burno demonstriralo proti Nem- čiji. Iz demonstracij so pa kmalu nastali nasilni izgredi. Množica je napadla poslopja, kjer bivajo Nemci in nemške lokale in jih za- žgala. V glavnem delu mesta je bilo zaplenjenih več hiš n v Cal- le 25 de Mayo je požar uničil ne- kaj blokov. Poslopje Nemškega kluba, ena najlepših hiš, je bila razdejana; izgredniki niso priza- nesli tudi tiskarni lista "La U- nion", kjer se tiska nemški dnev- nik.

Požarna braba je dirjala iz u- lice v ulico, toda čim je bil po- gašen ogenj na enem kraju, je takoj izbruhnil na drugem koncu. Po- licija na konjih je skušala ustavi- ti izgrednike, toda zadnji so vr- gli več policajev s konj in jih razorožili. Ljudje so nosili v ro- kaj gorčice baklje in zažigali nemške hiše.

Danes je vlada ustavila izgre- de. Vojaške čete stražijo ulice in stanovanja, kjer bivajo Nemci. Kolikor je do zdaj znanega, ni bil nihče aretiran.

Buenos Aires, 13. sept. — Ar- gentinska vlada bo zdaj počaka- la, kaj odgovori Nemčija na ul- timatum, ki ga je poslala večerj v Berlin. Ako nemška vlada pre- kliče vsebino Luxburgovih tele- gramov, posebno besedo "osel" s katero je grof Luxburg opso- val ministra zunanjih zadev, te- daj ostane med Nemčijo in Ar- gentinijo status quo; če ne pre- kliče, bo Argentinijska odpoklea- la svojega poslanika iz Berlina in najbrže bo sledila vojna.

Argentinijska vlada zahteva, da Nemčija znova objasni svojo po- litiko glede na potapljanje ar- gentinskih ladij.

(Napram švedskemu poslaniku,

(Dolje na 3. strani, 3. kolona)

UPOR JE KONČAN BREZ KRVOLITJA.

Kerenski je triumfiral nad Kor- nilovom. Čete so ostavile upor- nega generala.

KORNILOVA ČAKA OSTRA KAZEN.

Petrograd, 13. sept. — Škobe- lev, minister za delo in član de- lavsko-vojaškega sveta, nazna- nja, da je upor Kornilova končan a njegove čete so se podale.

Petrograd, 13. sept. — General Kornilov, vodja revolte proti Ke- renskiju, je danes obvestil gene- rala Aleksija, da je pripravljen podati se pod gotovimi pogoji. Provisorična vlada zahteva bres- pogojno kapitulacijo.

Petrograd, 13. sept. — Čete ge- neral Kornilova so se začele pun- tati proti svojemu lastnemu po- veljniku. Spoznale so namreč, da jih je Kornilov nalogal. Kozakom je dejal, da jih vodi v Petrograd na boševike, ki ovirajo vojno, mohamedanskim vojakom je pa rekel, da jih pelje nad Nemece, ki so že blizu Petrograda.

Divizija muzulmanov je danes dospela v Carsko Selo, petnajst milj južno od Petrograda. Vlada je poslala tankaj častnika Kugu- ševa, ki je mohamedanec, da se pobota s Kornilovimi uporniki. Kugušev je pregovoril svoje so- vernike, da so odrekli pokorščino Kornilovu pod pogojem, ako jim vlada dovoli, da se vrnejo domov na Kavkaz. Kerenski je dovolil.

General Savinkov, poveljnik lo- jalnih čet v Petrogradu, je izja- vil sinoči, da so Kornilove čete prišle v Kašino, trideset milj ju- žnopadno od glavnega mesta. General Krimov, poveljnik Kor- nilovih čet je še vedno v Lugi s svojim štabom. Vlade čete so prišle upornikom za hrbet in za- sedle Pakov, kjer je hotel rebelni poveljnik imeti svoje oporišče. Do boja še ni prišlo nikjer. Upor generala Kornilova ni do zdaj ni- ti najmanj učinkoval na bojeva- nje na fronti. Ruske čete na vseh bojiščih so lojalne provizorični vladi.

Petrograd, 13. sept. — Aleksan- der Fedorovič Kerenski je v spo- razumu z ministrom in ekse- kutivo delavsko-vojaškega sveta prevzel vrhovno poveljništvo ru- skih armad, dokler ne bo Kornilov upor zadušil. Danes se je Ke- renski osebno postavil na čelo petrogradske armade, ki je odšla proti upornim Kornilovim četam. Kakor se čuje, bo Kerenski po- nmagal pri vodstvu general Alek- sija.

Kerenski je sinoči razglasil sledeče:

"Nespameten poskus upora biv- šega vrhovnega poveljnika arma- de in pešice generalov je pone- arečil. Uporniki, ki so krivi, bo- do izročeni revolucionarnemu so- dišču. Nekrjav konec ustaje do- kazuje, da se rusko ljudstvo s svojo armado in mornarico ni da- lo preslepti in je ostalo verno re- voluciji in domovini."

Začasní vojaški odsek delavsko vojaškega sveta je sporočil vsem odborom v armadi in mornarici, da je ljudstvo s armado vred v petrogradskem okrožju zvesto provizorični vladi. Dotični raz- glas pravi:

"42. armadni zbor in vsa garni- zija v Viborgu se je ponudila de- lavskim in vojaškim delegatom in vladi za boj proti upornikom. E- nako vest smo dobili iz Kašine in Kronštata. Poročila iz Moskve, Tvera, Poltave, Odese, Kijeva, Carieina in Kavkaza se glase, da

(Dolje na 3. strani, 3. kolona)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Izhaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$8 na leto, \$1.50 za pol leta in 75c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2687 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$8 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2687 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

Telefon Lawrence 4636.

Datum v oklepaju n. pr. (Augusta 31-17) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

"Spurlos versenken".

Grof Luxburg, nemški diplomat v Buenos Airesu je brzojavil preko Švedske v Berlin — kakor je že znano — da naj kajzerjeve submarinke "potope brez sledu" argentinske ladje. Spurlos versenken! To se pravi po domače: Potopite ladjo in pomorite mornarje do zadnjega, da izgine za njimi vsak sled, nakar lahko rečemo, da je ladjo potopil vihar.

Kdor se zaveda hudodelstev nemškega kajzerja in njegove tolovajske vlade, lahko reče, da je grof Luxburg še precej "dobrega srca". Na primer: morilec, ki zabode svojo žrtev naravnost v srce, da umre v trenutku, je "večji gentleman", kakor pa oni, kateri reže žrtvi ud za udom, preden ji zavda smrtni bodež.

Navada kajzerjevih piratov na morju je, da potope ladjo in puste mornarje in potnike v majhnih čolnih, ki potem trpe največje muke po več dni na odprtem morju in umro vsled mraza, lakote in žeje, ako slučajno ne pride mimo kakšna ladja. Nasvet grofa Luxburga je torej toliko bolj "človeški", ker prihrani mornarjem težke muke.

Seveda morilec je morilec, pa naj pokončava svoje žrtve kakor hoče in dokazi govore vsemu svetu, da Nemčija mori in kolje s počasnimi mukami, kakor so nekoč morili Turki, ko so nabodli svoje žrtve na kolec. Luxburg še ne zasluži železnega križca kljub svojemu "dobremu srcu", toda njegova slava ostane v zgodovini toliko časa, dokler bodoče človeštvo popolnoma ne pozabi na najbolj barbarsko vladno, kar jih je kdaj živelo na svetu.

Francoska kraljica Antonieta je rekla: "Ako ljudje nimajo kruha, naj žro travo". Te besede so zapisane v zgodovini kot priča tiranstva samopašne kronance v 18. stoletju, ki ni imela srca za bedno ljudstvo. Besedi "spurlos versenken" bosta tudi zapisani v zgodovini kot priča, da je v 20. stoletju živel despot, ki je imel na svoji črni zastavi evangelij splošnega umora in destrukcije.

Nemški kajzer je v družbi Habsburžanov naročil umor z namenom, da lahko zaneti osvojevalno vojno. S svojim piratstvom na morju je izzval Združene države v vojno in s "potapljanjem brez sledu" je porinil v vrsto svojih sovražnikov tudi Argentinijo, največjo republiko v južni Ameriki.

Ali je kje na svetu civiliziran narod, ki bi mirno gledal črna hudodelstva razbojniške nemške vlade?

Padec Kornilova.

General Kornilov je vršil dobro delo, dokler je služil ruski revoluciji. Njegove zasluge na bojišču ostanejo neizbrisane. Ampak Kornilov je imel slabost, da ni poznal bistva in namena revolucije. On ni bil revolucionar. Služil je revoluciji in ko je ljudstvo priznalo njegove uspehe na bojišču in ga postavilo vrhovnim poveljnikom nad vsemi armadami, so ga obšle sebične misli. Domisljal si je, da je usoda Rusije odvisna od posameznega človeka, od velikana z mečem v roki in zasanjal si je, da je on tisti velikan, ki mora rešiti Rusijo. Kornilov je gotovo čital in slišal o francoski revoluciji in o Napoleonu. Kornilov je hotel biti Napoleon.

Na drugi strani vidimo Kerenskija, čudovitega moža, ki je izšel iz ruskega proletarijata in ki po svojem poklicu ni vojak. Kerenski je bil član ljudske vlade takoj v začetku revolucije, pozneje je stopil na čelo vlade in še danes drži vajete v svojih rokah.

Ruska revolucija je stara pol leta in v tem času so prišli ministri in padli, toda Kerenski je ostal; v težkih krizah, ki se pojavljajo v prerodeni Rusiji druga za drugo, stoji on na krmilu revolucionarne demokracije, še vedno stoji. Odkod njegova moč?

Kerenski ni sebičnež. Kerenski nima osebnih ambicij. Kerenski noče biti Napoleon! On se zaveda, da usoda Rusije ni v rokah posameznih velikanov in "slavnih mož", temveč v rokah naroda samega. Nekdo sicer mora

biti na čelu institucije, ki se imenuje vlada, ali ta "nekdo" mora izvrševati želje in voljo naroda, ako hoče imeti uspeh.

Kerenski je še na krmilu zato, ker ima za seboj ruski narod, narod pod orožjem in narod na polju in v tovarnah. Delavsko-vojaški svet, najmočnejša revolucionarna sila v Rusiji, hrbtenica in začetek ter konec revolucije, je za njim in dokler je Kerenski ljubljene organiziranega naroda, je ni sile, ki bi ga premagala. Njegovi nasprotniki ne prenehoma ponavljajo zahtevo, da se mora ločiti od delavsko-vojaškega sveta in da mora obrniti hrbet socializmu. Kerenski je obrnil hrbet — tistim, ki to zahtevajo in padli so; on pa še stoji.

Rusija ne potrebuje Napoleonov. Vstali so in še bodo vstajali ljudje sebičnih namenov, ki bi radi "rešili Rusijo" kot diktatorji in osebnih heroji, ali njih karijera bo kratka. Doba Napoleonov, ki je še živela pred dobrimi sto leti, je minula.

O Kerenskiju pravijo, da je diktator, kar pa ni res. Ruski narod je diktator in če večina naroda diktira Kerenskiju, da mora izvršiti naredbe, ki so potrebne za obstoj revolucije in priborjeno demokracijo, jih bo on izvršil, ker je to želja naroda.

Kornilov je padel, ker je hotel biti diktator in Napoleon. Škoda moža, ki je kot vojni ujetnik pobegnil iz Avstrije in sijajno triumfirati v prvi ofenzivni revolucionarne armade na gališkem bojišču, toda sam si je kriv. Kornilov še ni preživel carizma in to je bila njegova nesreča. Kerenski je mož, ki živi za revolucijo in kateri se ni izneveril in to je njegova slava.

DOPISI.

Collinwood, Ohio. — Vsem naprednim rojakom v Collinwoodu, Ohio, naznanjam, da se vrši javni socialistični shod prihodnjega soboto, 15. septembra, zvečer na 156. St. in Waterloo Road. Govor se vrši v angleškem jeziku. Pozivljamo rojake, da se mnogostevilno udeležijo tega shoda, ker bodo imeli priložnost mnogo naučiti se o razmerah med delavstvom in kapitalizmom, posebno še s stališča vojne, v kateri se nahajamo.

Louis Dugar,

tajnik soc. kluba št. 49.

De Pue, Ill. — Naša naselbina je sicer mala, a je kljub temu precej napredna. Ker je tu samo ena tovarna, v kateri se izdeluje "eink" in žveplena kislina, se razume, da smo v isti vsi zaposleni. Sedaj se še nekako prestane, četudi je polno dima, odkar imamo osemurni delavnik, ali prej, ko smo morali garati po 12 ur na "šilt", je bila bolj žaltava. Strie Sam je začel klicati tukajšnje fante v armado, pri čemur bo tudi nekaj Slovencev prizadetih. Družba, pri kateri so vposleni, je apelirala na vojni departament za oprostitve, toda njena prošnja je bila odklonjena. Tako bo tudi naše društvo Zavednost št. 59, S. N. P. J. zgubilo več dobrih članov, ki pojdejo za zvezdno zastavo boriti se proti militaristični in barbarski Nemčiji. Sam je sicer še precej, ki dozdaj še nismo dobili pozivov, vendar pričakujemo jih vsak dan. Nikar pa ne mislite, da se nam valed tega hlače tresejo; ne, ako pojdemo v "trenče", vemo, da se bomo borili za obrambo demokracije in proti kajzerizmu.

Ne dolgo tega se je sročila misel, da bi si tukajšnji Slovenci preskrbeli lasten svet za pokopališče. Podjetni rojaki se niso vstrašili dela in v kratkem času so nabrali svoto, potrebno za nakup zemlje in tako imamo sedaj, kar smo želeli. Prej je v službi kakke nesreče moral ta ali oni rojak beračiti okoli, da se je moglo rojaka Slovenca sploh pokopati. Toda od sedaj ne bo treba, ker imamo lasten svet.

Dne 16. septembra vršila se bo velika slavnost in prireditelji bomo tudi "piknik" v korist pokopališča. Pričakujemo lepega vremena in veliko udeležbo. Radi omenjene slavnosti smo bili primorani prestaviti sejo dr. Zavednost št. 59, SNPJ, na četrto nedeljo v mesecu, to je na 23. septembra. Seja se torej ne vrši 16. ampak 23. septembra ob 4. uri popoldne v navadnih prostorih. Pozivljamo članke, da se seje polnostevilno udeležijo, ker imamo na dnevnem redu splošno glasovanje št. 10. Bratski pozdrav!

John Koss, tajnik.

Is Minnesota. — O Minnesoti sem vedno mislil, ker je precej hladna, da je tudi pusta, kar pa ni res. Voziti se po tej deželi je pravi užitek: tu lepi travniki in kmetije, tam zopet krasni gozdovi; največji kras Minnesote so pa velika in majhna jezera, katerih

sem mnogo videl. Pravijo, da je tam precej dolga in huda zima; toda poletje nadomesti vse to s svojimi raznovrstnimi športi, kot so ribolov, vožnja po jezerih, lov na jelene, srne in drugo divjačino.

Najprvo sem se ustavil v veliki in prijazni naselbini Eveleth. Mestece je lepo in prijazno, kakor tudi ljudje, — vsaj oni, s katerimi sem se sešel, so mi bili povsem naklonjeni. Tam sem se sešel s Matijem Pogorelcem, (tega pleharja dobiš, kamor prideš). On mi je razkazoval razne minnesotske zanimivosti, (ampak, kje živijo dekleta, mi pa ni hotel povedati). Kazal mi je, kje kopljejo železno rudo, kje raste najboljši krompir, kje noče fiziološki strokovnjaki je največja žaga v Minnesoti — če ne na vsem svetu, kje je bilo največ Indijancev krščenih, kje se najlažje prodajajo poročni prstanji, — in tudi kje je temelj "Slovenskega Doma"; — toda kje evetejo slovenske rožice — mi ni hotel pokazati. — Sicer mu nisem zameril, ampak jezil sem se na tihem vseeno. Ako se mi bo kdaj ponudila prilika, mu bom že vrnil!

Največkrat smo se sešli pri g. Antonu Fritzu, kjer so nam po stregli s pravimi in pristnimi kranjskimi klobasami. Mislim, da sem pri klobasah "champion of the world", pa me je poleg mene sedel plehar skoraj prekajal. — Naj bo že kakor hoče, — upam pa, da "championshipa" kljub temu še nisem zgubil.

Sešel sem se tudi z bratom Ahčanom, ki je bil delegat šeste redne konvencije društva sv. Barbare, kateri mi je veliko pomagal pri mojem poslu, radi katerega sem bil poslan tja po naročilu seje glavnega in nadzornega odbora sv. Barbare v Forest Cityju.

V Evelethu je bila svojačasno velika živahnost in agitacija za "Slovenski Dom"; zdaj pa pravijo, da je radi nesloge in drugih slanih vzrokov navdušenje neka-ko pojenjalo. Če je to res, upam, da je le začasno; kajti ideja, ki je takorekoč polovično že izpeljana, nikakor ne more zaspiti. Denarja so spravili skupaj nad deset tisoč, s katerim so zgradili pritličje; — zakaj bi ne mogli zdaj nadaljevati? To je vendar veliko boljše, kakor pa pričeti z nova. — "Slovenski Dom" je absolutno potreben vsem večjim naselbinam, kjer je centraliziran ves kulturni razvoj in kjer se rojaki zbirajo v resnih in veselih časih.

V Virginiji sem se mudil le malo časa; le po opravkih. Mesto je v splošnem jako lepo. Slovencev živi v tem mestu baje precej, toda sestel sem se le z nekaterimi, ker sem se jako malo časa mudil tam. Od tam sem se napotil na Gilbert, kjer je tudi velika slovenska naselbina.

V Gilbertu sem se sestel s svojimi starimi znanci in se seznanil s drugimi rojaki in rojakinjami. So precej napredni ljudje in se zelo zanimajo za dramatiko, kar je jasen dokaz, da stremijo za povzdigo slovenske kulture in napredek mlade naselbine. V tej naselbini ima Pogorelec svoj dom (dasi baje ni velikokrat doma — ker je tudi večen romar). Povabili

me je na svoj dom in mi odkazal prenočišče — v sobi neke učiteljice, — katere pa slučajno ni bilo doma, bila je naureč na počitnicah, — kar sem jaz na tihem obžaloval. Vso noč se mi je sanjalo, da sem moral s kredo pisati na tablo razne hieroglife, katerih čitanje bi bila prava umetnost tudi za precej študirane ljudi. — Nato vplivajo pač okoliščine, — in sicer so bile pa samo sanje. Mr. Pogorelec mi je razkazal svojo knjižnico in precejšnjo zalogo raznih starih dokumentov zgodovinskega pomena, katere je nabiral med Slovenci v Ameriki. Gospodu Pogorelcu in vsem prijaznim Slovincem in Slovincam v Gilbertu se tem potom najsrčnejše zahvaljujem za izkazano mi naklonjenost in postrežbo.

Ker sem bil že tako blizu in ker imam tukaj nekaj starih in dobrih prijateljev v Ely, Minn., sem sklenil obiskati tudi to mesto. Tja me je spremljal tudi g. Pogorelec in med potjo sva dobita na vlakcu še Mr. Mohor Mladiča in njegovo soprogo, ki sta tudi potovala na Ely po trgovskih opravilih. Med raznimi pogovori in dvotipji je hitro potekal čas in ko se je zmrznilo, smo bili že na Ely, kjer sta nas sprejela Mr. Joseph Pishler, glavni tajnik J. S. K. J., in Mr. L. Slabodnik, član porotnega odbora J. S. K. J. Mr. Geo. L. Brozich, blagajnik J. S. K. J. in župan mesta Ely, nas je povabil na svojo poletno rezidenco ob jezeru, kjer sva z Mr. Pishlerjem tisti večer tudi spala. Pishler mi je zjutraj pravil, da sem take melodije delal s svojim smrčanjem, da sem zbudil ne le otroke, pač pa tudi vse jelene, srne in zajce krog jezera — in kar ga je najbolj jezilo — vse ribe v jezeru, katere smo nameravali naslednje jutro poloviti. Ko smo prišli z ribolova, sem mu že skoraj verjel, ker nekaj je res moralo biti vzrok, da so se tako malo obešale na trnek. Sicer pa nismo šli na jezero le radi plena, ampak več za sport. Krasna je bila vožnja po jezeru v jutranji zarji — ob solnčnem vzhodu. — Jezero se je lesketalo v čarobnih barvah, obkroženo z gozdovi različnega drevoja. Po jezeru je več malih otokov, kar nam pravi vso sliko še čarobnejšo. — Zares, — taki kraji po Minnesoti se brez pretiravanja lahko primerjajo slovenskemu Bledu! Država Minnesota je pač znamenita po svojih številnih jezerih in prav prijazna za poletno življenje. Mr. Brozich ima dvesto akrov zemlje ob jezeru, kjer bi se dalo napraviti fina poletna letovišča za turiste.

Drugi dan smo priredili ekspedicio s čitalničarji na Teranovo farmo, kjer smo se ves popoldan prav izvrstno zabavali. Nastopili so govorniki in razpravljali o delavskem vprašanju, o naših političnih organizacijah in sploh ekonomično o celem svetovnem položaju. Proti večeru smo še nekaj slovenskih zapeli, da je hreščaje odmevalo tja po velikem Teranovem travniku, s katerega je baš pospravljali seno v skedenj. Najdaljši "speech" je držal Mr. Pishler, ki brezdvomno še ni pozabil, kako smo že včasih priredili shode v Rock Springsu. Po znejo sta se udeležila tudi Brozich in Slabodnik, ki pa radi zaposelnosti nista mogla ostati med nami do večera.

Naslednji dan, to je v nedeljo, so bile kar tri seje društev S. N. P. J., ki pa so tako razdeljene, da sem se lahko vseh treh udeležil. Pri vseh društvih je bilo opaziti precej vzorno poslovanje. Članstvo se udeležuje seje še precej dobro; seveda — še več bi jih lahko prišlo na sejo pri tako velikih društvih, ker zelo važni zadržki se le tu pa tam pojavijo. Smao puc vsi taki, da včasih smatramo kako malenkost za dosti važen vzrok, da se seje ne udeležimo.

Po izvršenem poslu na sejah mi je Pishler predstavil g. Miha Rakarja, ki zna potome ceter proizvajati jako lepe melodije. Povabili nas je v svoje stanovanje in ušli zajetril nekaj prav lepih poskocnic, kakor tudi pesmic, katere je spremljal s petjem. Najbolj je bila zanimiva atista pesem, ki jo je sam spenil in uglašil. Ta njegova pesem je precej popularna po vseh bližnjih naselbinah, ker je z njo nastopil že pri več zabavah. Prosil sem ga, če mi jo hoče napisati in on mi je vstregel. Pesem, ki je sicer šaliva, toda v več slučajih tudi resnična, se glasi:

Iz krčme jo maham,
Kot čvrst korenjak
čez pal'čko zajaham,
kakor star "šemebrak".

Se mi lunica smeje,
ta vragova zver!
Oh, kako bom jaz našel
nocoj moj kvarter?

Po stopuljicah tam gori
prav tiho capljam...
se sopsi ne upam,
skor sap'ce ne dam.

Ves aeroden prekuenuem
en skafček vode —
kot sršen razkačen
skoč' baba na me!

Ja, pa me pograbi
in v izbo me treš;
za poleno zagradi:
"Le počak' me ti pres'!"

Oh, potem sva letala
tja s kota v kot,
ne b'la bi nehala,
ko ne bil bi ropot.

Oh, to so b'li udarci!
Da, bila je sila! —
"Kje so pa dnarci!"
Je stara vpila...

Preljubi sv. Stefan,
to sem jih dobil,
ko me baba je tepla,
kot bi vrag me drvil.

Ja, tac'ga še b'lo ni,
kot b'la je ta noč,
ko me baba je tepla,
pa ni b'lo pomoč' —!

Kdor hudo ima babo,
naj zgodaj gre "dam".
Drugac' vam pa rečem:
"Najboljša je bit' — sam!"

To je torej pesem, katero poročam vsem "pečlarjem", bok prevdarek, predno zamajo zlato svobodo s sladkim skrinjarnom. Rakar jo je izvrstno pogodil. Na vprašanje ima v tem oziru tudi sksam, je odvrnil: "To bas nimam ženice, pač pa se mi da se je to že marsikaterena petilo." "Lahko mogoče," kel Jože, ki ima stanovanje renjih prostorih in mora hodi stopnicah.

Ely je velika slovenska bina, kar se sodi lahko po njih in velikih društvih; ali greš po vseh mestnih ulicah dobil skoraj povsod Slovence, eno stvar sem opazil, da ta ka slovenska naselbina nima potrebe, in to je "Slovenski Dni". Nujno potrebuje svoje l dvorane, to obetujto vsi; zataja upanje, da se bodo v Slovinci vsi in zgradili lastne slopie, kjer bi njih izobražno in zabavno središče. Med dline je veliko zanimanje za matiko. Kako bi se lahko te razvile, ko bi bilo jim danobati se prosto v domačih prih. Imajo čitalnico, v kateri prostor za čitanje in tudi m seje, za vse drugo pa morajeti druge prostore. Na Prveč ugleđenih slovenskih priki bi s svojim vplivom lahkoceji pripomogli, da bi se "Slovenskega Doma" vresko. Ko bo izdana, nepristransko na zgodovina ameriških Sloce, bodo igrali naši "Sloveni" zelo važno vlogo, ker smatra nekaj nov in jako v pojav v razvoju slovenskeške kulture. Po teh domh se splošno sodilo slovensko-amer naselbine. To bi morda še ne tako važno, ampak važno je ker tak "Dom" vsaka večja selbina v resnici potrebuje!

Končno sem se poslovil od jaznih in gostoljubnih prijateljev na Ely in se napotil proti d Vsem skupaj se na tem mestu hvaljujem za izkazano mi jaznost in postrežbo.

V Duluthu sem obiskal tudi tega Hrasta in drja. Graheka se je istočasno mudil tam pri se jih sorodnikih; nato sem se odpravil proti St. Paulu, kjer Paula pa proti pelinovim ste — v svoj brlog — kjer mi je Gajžla svojačasno odstrlil lo Fran S. Tausche.

UBIL JE TASTA

Springfield, Ill. — Soproga Welisa je odšla na doma svo očeta, ker ni hotela živeti s jim soprogom. Welis je nje dom njegovega tasta in ga u lil, ker se je umešal v preprij izvršenem zločinu je zbežal ga iščejo deputiji.

LJUBEZEN IN RODOLJUBJE.

Spisal Fran Govčkar.

(Medeljevanje)

"A-hm! — Vroč! — Zaspanec me lomi," je odgovoril notar mežeče ter si gladil plešo.

"Ah, hvala Bogu! — konec je tu! — Potem pa mi pojdi takoj dol v kuhinjo naročit kos svinjske pečenke," je dejala kontrolorka svojemu možiku. "Pa reci kuharici, ki me pozna, da je zame ... potem dobiš še jedenkrat večjo porejto! — Ali si razumel?"

"Bom ... bom! ... je odgovoril Megla ter obupano strmel v zastor.

Tedaj pa je zapel zvonček in zastor je šinil kvišku. Ljudstvo je bilo očarano.

Na bormem ležišču je ležala bleda ženska z zaprtimi očmi; nad njeno glavo je navidezno letel angelj smrti v črnem vihrajočem krilu in s črnimi, velikimi perotnicami, pa mrtvaško belim obrazom. Z desnico je kazal proti nebu, z levico pa na tri lepe angelje v snežnobelih tunikah, z malimi belimi perotnicami, razpletenimi lasmi in zlatim obročkom nad čelom. Vsak je držal v svojih rokah po jednega povitega otročička. Izza kulise je padala na skupino čarobna zelena in rdeča luč, obdajajoča vse z nekim tajinstvenim svitom. Od nekod pa je donela počasno, pretresljivo, rastoeča in pojemajoča turobna žalostinka.

Nekaj hipov je vse molčalo. Potem pa so se začeli vzkliti: "Krasno! — ah! — divno!"

In istinitio je bila ljubezniva, vznemljiva, lepa ta živa slika. Vtis njen je bil mogočen.

Ko je padel zastor, je zadonelo iznova viharo ploskanje ... občinstvo je vstalo ... sililo k vhodu ... izpraznilo dvorano ... hitelo v garderobo in sedalo za mize v sosednih sobah.

Točajke so začele prinašati pijače in jedila.

Prva, ki je jedla, pa je bila gospa Megla ...

Kres je peljal svojo družbo k mizi, katero mu je osvojil Orožen. Vročina v dvorani je užejala tudi njega in njegove. Prinesli so jim piva ... Melanija ni mogla prebrati lepega sporeda, ter je iskreno čestitala gospe Pavlinki, ki je prišla iz za kulise, na preugodnem uspehu.

Pavlinki je Melanija pohvala jako laskala. "Prav vesela sem," je dejala; "ubogim trojčkom bo vsaj za prvo silo pomagano. Dohodki so nočjo izredno veliki, kakor mi je pravil gospod pesnik ... Tudi sleer nam je došlo dokaj in izdatnih daril; seveda največje in najbogatejše pa je bilo Vaše, gospica, in gospoda Kresa. Bog vanja plačaj!"

"Kje imate gospoda soproga, gospa?" je vprašal Kres.

"Nisem ga mogla pregovoriti ... Oh, ta norček! Moral je iti še jedenkrat k dvema bolnikoma ... Morda pride okoli polnoči. Oh, ta norček!"

"Vaš gospod soprog je pač vzoren zdravnik, gospa ... zato pa smete biti nanj še ponosna!" je dejal Kres.

Tu je prišlo k mizi več meščanov, ki so govorili s Kresom o večerni čitalnici, hvalili tamburaše in pevce ter povpraševali, kdaj se oživotvori posojilnica in hranilnica.

K Melaniji in Minki pa so prišle Maika, Nežika, Karla in Tončka, približala se jim je celo Kastelčeva Franica, ki jima je povedala, da se poroči še ta teden, in mnoge druge, ki so poznale Ano ali Minko.

Po čitalnici je nastalo živo govorjenje ... trkanje kupie se je čulo ... ropot, smeh, vzkliki in nerazločno mrmranje.

Tu je zadonel iz dvorane vesel, zibajoč valček ...

"Gospa predsednica te prosi, da otvoriš ples," mu je sporočil Orožen vodeč ob roki lepo Pavlinko.

Hvala, milostiva!" je odgovoril Kres, vstal ter se naklonil Melaniji. Kot vrtnica je zardela Melanija in odšla, držeč se ga za roko, naglo pred njim v dvorano.

In Kres je objel svojo vitko nevesto ter se zazibal z njo v lahen valček. Takoj nato sta se zavrtela še dva lepa para: Orožen s Pavlinko in Kočevkar z Minko. Kmalu pa se jim je pridružilo še mnogo drugih ... razvnelo se je najživahnejše rajanje.

In plesali so, ne oziraje se na stanove, — ne oziraje se na imetek ...

Kres je plesal največ z Melanijo; prepustivši jo pa svojima prijateljema, je plesal tudi s sestro ter znanimi gospodi in gospicami ... potem pa je šel tudi k delavkam ter se vrtel in zabaval z njimi, da je bil v zgled vsem.

In drugi so ga posnemali. Tako se je zgodilo kmalu, da je prišel k Melaniji preprost, čedno oblečen in lepo vrasel delavec ter jo poprosil plesu. Čuden čut se je je polastil v prvem hipu ... ko pa je videla, kako ji je namignil Kres, ki je baš švignil mimo nje s Franco Kastelčevom, vstala je naglo in, prijazno nasmešniva se, zaplesala z delavcem ... Ko pa jo je privedel delavec nazaj ter se ji lepo zahvalil, se ji je zazdelo, da je storila zopet nekaj, na kar more biti ponosna ...

Bilo pa je že blizu polnoči ko je prišel v dvorano urednik Vitavšek. Bled je bil ... njegova obleka je bila delavna. Zagledavši Kresa in Orožna, ju je poklical takoj iz dvorane.

"Propali smo ... izgubljeni smo!" so bile njegove prve besede.

"Torej je vlada zamagala?" je vprašal hlastno Kres.

"Se več! Doživeli smo največji škandal: ... izdajstvo moža, za katerega smo se navduševali in trudili!" je odgovoril Vitavšek in zakrčkal z zobmi.

Kres je poblebel kakor smrt ... v glavi se mu je vrtelo ... nasloniti se je moral na steno in hropel je znil:

"Dolžan — izdajnik!"

"Moj Bog, saj ni možno ... Dolžan — izdajnik!" je ječal Orožen močno zardelega obraza.

"Izdajnik!" je ponovil Vitavšek in pripovedoval. "Čakal sem v uredništvu brzojavnega poročila. In dobil sem je: 'Vladna predloga je prodrla z veliko večino. Na splošno iznenadenje se je pridružilo vladi v poslednjem hipu nad dvajset poslanecv iz opozicije. Sodi se, da jih je vlada podkupila ...' In takoj se me je polotila grozna slutnja: Dolžan je med podkupljeni! — Njegovo čudno vedenje, njegova nerazumljiva poročila, njegov molk, njegovo preprijazno občevanje z ministertvom in plemiči ... vse, vse to mi je vržalo po glavi ... Pohitel sem na brzojavni urad, da bi brzojavil Dolžanu na stanovanje ... na poti tja pa sem srečal barona Ruhbacha, ki mi je že iz dalje kričal nasproti: 'Škandal! — škandal!' — Sree mi je strepetalo — slutnja se je uresničila. Pokazal mi je brzojavko, na kateri so bila imena vseh onih nezvestih poslanecv, med njimi pa skoro na prvem mestu ime Dolžanovo.

"Ha, ha! To je narodnjak — to je poslanec, ki zastopa koristi večine volilcev ... obrtnikov, kmetov, se je rogat baron spakovaje se, ha, ha! — prodal se je ... napravil je krasno kupčijo! Zda pa bomo govorili mi — mi — er pokazali narodu, kdo ga je osleparil, da napolni svoj žep ter nasti — svojo častihlepnost!"

"Tako je govoril baron ... Nisem vedel, kaj bi storil. Obvestiti vaju je moja prva dolžnost. — Tako sem si mislil. A veselica se je jedva začela. Počakati sem hotel ... jeze in žalosti bomo imeli odslej v preizkušnji. Dirjal sem torej po okolici do zdej, ko vaju vprašam: kaj zdej?"

"Kaj zdej?" je odgovoril Kres. "Naša vloga je odigrana — zastor je že padel. Izgubljeno je vse — celo naša čast ... Toda priboriti si jo hočemo nazaj! Varali smo se v svojem prijatelju — varal sem se v pobratimu, a narod bo zvedel, da se ni varal v nas! — Prični se torej boj za našo čast, za čast Dolžanovih volilcev, za čast naroda! Jaz bom tudi sedaj na svojem mestu."

"In midva tudi!" sta izpregovorila prijatelja.

"Sedaj pa na poslednji ples! ... Poslej bodo plesali drugi morda," je še dejal cinično Kres ter krenil v dvorano. Pohitel je k Melaniji.

"Bled si ... Kaj ti je, Josip? ga je vprašala naglo, skrbljivo.

"Slabe politične vesti mi je prinesel Vitavšek ... Oprosti torej, če predlagam, da gremo domov ... Samo jedenkrat še zapleševa!"

"Kakor hočeš," je dejala ona ter mu položila levico na ramo.

In zaplesala sta ... plesala sta dolgo ... nežno jo je časih pritisnil nase ... potem pa jo je odvedel raz plesišče.

Tudi Minka in Ana sta bili kmalu pripravljene na odhod ...

Malo hipov pozneje je zopet drdrala Kresova kočija proti domu. Kres je molčal vsi pot; le Minka in Ana sta se pogovarjali, hvaliči koncert in ples. Melanija pa je tiho stiskala ženino roko pod svojim plaščkom, a Kresova roka se ni zganila. Mračno je strmel skozi kočijino okno ... v temo ... Mračna je bila njegova duša ... obupano sree zaradi sramote, prizadete domovini, katero je ljubil bolj nego samega sebe, bolj nego mater ... nevesto ...

XIV.

Molče sta se pripeljala Minka in Josip do doma.

"Lahko noč, Minka!" je dejal Kres dospevali do svojih sob.

"Lahko noč, Josip! — Umiri se ... potolaži se ... dež za solnce mora priti ... saj veš!" je rekla Minka, stopajoča jedno nadstropje višje. Bart ji ni odgovoril.

"Tako potrpega še nisem videla ... Pred par urami je bil še najsrečnejši človek ... sedaj pa je tak! — kaj se je neki zgodilo?" je ugibala Minka. "Tudi Fran je bil nazadnje tako čuden in redkobeseden; — kaj bi to bilo?"

Tiho je odprla vrata, vodeča v materino sobo, skozi katero je morala iti, ker je imela svojo spalnico za njo. Počasi je dvignila svečo, stopivši v sobo, da bi videla mater. Kako pa se je začudila videča, da je postelj prazna in nedotaknjena. V istem hipu skoro pa je viknila, da je zadonelo po vsi hiši.

"Mati! — Mati!"

Poleg naslonjača tik okna je ležala njena mati na obrazu in ni se ganila.

Minka je planila k nji, prišla jo za glavo ... glava je bila mrtva.

"Mati! — Mrtva! Mrtva!" je vikala obupano, skušala dvigniti truplo, pa brez uspeha. Obupana se je zgrudila poleg njega ter glasno, kričevito jokala.

Josip je čul Minkino vikanje. Prestrašen je teklen gor v drugo nadstropje ... našel je mater in sestro na tleh.

"Minka, ne joči! — Še ni morda prepoznano ...!" je dejal. "Pomagaj ... prini ... položiva jo na posteljo."

In krepko je prijel za materin život, Minka pa je dvignila njene noge ... tako sta jo dejala na posteljo. Ko pa se je nagnil Kres k materinu sreu, da posluša, li še bije, ni čul nič več. Materin obraz, njene roke so bile mrtve ... Mati je bila mrtva ...

"Mrtva je!" je šepetal Kres ter — zaihtel. Minka pa ga je objela in plakala sta in plakala ... brat in sestra ... sin in hči ... sree na sreu ...

Potem pa se je spomnila Minka svojega očeta. Brzo je prižgala še eno svečo ter ga hitela lihtle klicat v pritličje.

Kres pa je stopil k materinemu stolu. Mizica tik njega je bila prevrnena ... mračne knjige, škapuleži, svetinje, fotografije in podobice so ležale raztresene in razmetane po tleh.

(Dalje sledi.)

DOPIS.

De Pue, Ill. — Bilo je že enkrat poročano v Prosveti, da smo tukajšnji Slovenci kupili dva akra zemlje za pokopališče. Tem potom naznanjam, da je zdaj vse dogotovljeno. Na seji dne 9. septembra smo sklenili, da napravimo slavnostno otvoritev v nedeljo, dne 16. septembra. Vljudno vabim torej člane društva Zavednost št. 59, SNPJ, in Slovan št. 3, S. S. P. Z., da se zberejo v društveni dvorani opoldne; ob eni uri popoldne potem odkorakamo na pristojno mesto, kjer se vrši slavnost. Vabim tudi vse ostale rojake in rojakinje iz De Pue in okolice, da se nam pridružijo, da na ta način pokažemo, kaj premoremo Slovenci. John Koman.

Ameriške vesti.

SLABA NAVADA JE POVZROČILA SMRT.

Chicago, Ill. — Mrs. Martha Preiss je imela navado, da je imela vedno kakšen predmet v ustih. Zda se je zadavila in tako postala žrtev slabe navade. Zdravniki so odstranili iz njenega grla kamenček, iglo in nekaj trave.

CENE ZA JEKLO SE URAVNAVJO PO PRODUKCIJSKIH TROŠKIH.

Washington, D. C. — Zvezna obrtna komisija priporoča predsedniku, da v času vojne plačajo za jeklo producijske troške in določeno profit.

Uradno trdijo, da je zvezna obrtna komisija dokončala svojo preiskavo. Komisija ne more priporočiti splošne cene za jeklo, ker so producijski troški različni.

Govorica se širi, da napravi komisija tako priporočilo tudi glede premoga, ker niso v vseh premogokopih producijski troški enaki.

Jeklarski baroni molče o priporočilu obrtne komisije.

SLADKORNI TOVARNARJI PRIDEJO POD VLADNO NADZORSTVO.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson se je odločil, da dobe vsi sladkorni tovarnarji, čistilci in tržaščali oblastvena dovoljenja. Živilski upravitelj Hoover pravi, da je licenziranje potrebno za uravnanje cen in odpravo špekulacije.

KAJ VSE POVZROČI LJUBOSUMNOST.

Pueblo Colo. — Monico Rodriguez je vstopil v delavnico, v kateri tope rudo in je oddal na Jose Rodrugua šest streliv. Ena krogla mu je oprasila kožo na trebuhu, druga ga je zadela v desno roko. Rani nista nevarni in Rodrugues okrevava v enem tednu.

Ko so Rodriguesa vprašali, zakaj je streljal na svojega rojaka, je odgovoril, da je preveč dvoril njegovi ženi. Rodrigues je zgubil delo.

UTONIL JE V DVEH ČEVLJIH VODE.

La Junta, Colo. — Fred P. Denning, uradnik v vojaškem sanatoriju v Fort Lyonu, je utonil v čistem jarku osem milj vzhodno od La Junte, v katerem je bilo prav malo vode.

Denning se je peljal v spremstvu svoje žene iz La Junte v Fort Lyon. Avtomobil je naenkrat zdrknul in se prekucnil v jarek, ki je štiri čevlje širok in dva globok. Njegova žena je skočila iz avtomobila, njega je pa avtomobil pritisnil v jarek, kjer je utonil, preden je došla pomoč.

PREDREZEN ROPARSKI ČIN.

St. Louis, Mo. — Štirje avtomobilisti so se pripeljali zjutraj ob štirih v mesto Sullivan, Mo., ki je oddaljeno pet in petdeset milj od v jugozapadni smeri od St. Louis, in so zvezali železniškega brzojavnega uradnika in dva mestna maršala. Na to so jih vrgli v železniški voz in drvili z avtomobilom po cestah streljaje na vse strani, da so ustrašovali meščane.

Z dinamitom so razstrelili blagajno ljudske banke in pobrali iz nje denar. Po izvršenem tolovajskem činu so ravnotako hitro izginili kot so prišli.

PREISKAVA NA DOMU PROFESORJA NEARINGA.

Toledo, O. — Zvezni uradniki so obiskali dom profesorja Scott Nearinga in napolnili več košarice s pisni in razno korespondenco.

Scott Nearing je pacifist in se vedno verjame, da bo krščanstvo spremenilo gospodarske razmere na zemlji, dasiravno je v 1917 letih dokazalo svojo nezmožnost.

Ob času preiskave ni bilo doma profesorja Nearinga in njegove žene. Bil je na predavanju na vzhodu.

Profesor Nearing je ustanovil pred kratkem novo cerkev ali vero, ki se imenuje ljudska cerkev. Vernike za to cerkev je rekrutiral med socialisti in pacifisti. Ustanovitev nove cerkve in pridobivanje vernikov zanjo med socialisti dokazuje, kako slabo poznajo nekateri ljudje v Združ. državih mednarodni socializem in jedro njegovega nauka, ki se imenujejo socialiste.

Vsaka duševna zmeda, ki si tolnači socializem po svoje, ki da za zaključke internacionalnih kongresov in Internacionalo toliko kot za lanski sneg, lahko zbere nekaj pristašev, če svoje nauke pobarva s socializmom in trdi, da je njegova modrost socializem, ki jo vsiljuje drugim. To povzroča, da v Ameriki ni enotnega socialističnega gibanja, ki bi lahko koristilo delavskim masam.

Delaveci bi boljše storili, da čita jo stenografične zapisnike mednarodnih socialističnih zborov, študirajo debate in osvojene zaključke, kot da poslušajo pacifiistične zmede, ki same ne vedo, kaj hočejo.

KAJ SE SKRIVA ZA TRAGEDIJO?

New York, N. Y. — Kiarini de Kelpis je pletla čipke za neko tvrdko. Popoldne je nekdo pokliče telefonično. Njena starejša sestra Councille jo je svarila, naj ne sledi klicu, če prihaja od moškega. Vsakdo jo lahko obišče zvečer na domu, ki ima poštene namene. Kiarini ni poslušala sestre in ponoči je izostala izven doma. Drugo jutro je prišla kot ponavadi v delavnico. Ob eni popoldne je šla v sobo za obleko. Deset minut kasneje je ležala na dvorišču z razbitim telesom. Skočila je štirinajst nadstropij v globino.

REVEREND V KAŠI.

Charleston, W. Va. — Rev. Henry Hill je imel navado, da je stal pred okrajno hišo, kjer je čakal na zakonske dvojice, ki so prihajale iz hiše s poročnim dovoljenjem. Imel je znižane cene in je poročil 3,047 parov. Biznis je šel prav dobro in bi šel boljše, da ga niso aretirali, ker ni poročil Maggie Atkinsove, ki jo je zbral za svojo tovarišico.

Njegova tovarišica je izpovedala, da je že dalj časa živila z reverendom, toda oba sta menila, da ceremonija ni potrebna. Hill je priznal, da je živel z njo, toda dodal je, da jo poroči, ko dobi ločitev od svoje žene.

Hill je veljal za vzorni značaj, dokler ga niso aretirali.

FARMARJI ZADRŽUJEJO PSENICO OD TRGA.

Minneapolis, Minn. — Farmarji na severozapadu države psenico od trga, ker upajo, da vlada revidira cene, če nastane pomanjkanje moke.

Uradnik živilske uprave in mlinarji pravijo da situacija postaja resna. Če farmarji res držijo psenico proč od trga ima predsednik po živilskem zakonu pravico, da jo zapleni.

V pondeljek je dospelo v Minneapolis 582 železniških voz psenice.

Mlinarji sodijo, da farmarji ne postavijo psenice na trg, dokler ne mine konvencija farmarjev, ki prične v St. Paulu 18. septembra.

NOV MOTOR ZA LETALA.

Washington, D. C. — Vojni tajnik Baker naznanja, da so ameriški inženirji izumili nov motor za vojna letala, ki odgovarja vsem potrebam in je najboljši na svetu.

Po sodbi izvedencev ima motor večjo moč, hitreje, trajnost, manj teže in to prednost, da ga lahko hitro izdelajo. Motor je pri preizkušnjah dokazal, da so v njem združene vse vrline najboljših evropskih motorjev.

JED RIPRAVLJENA ZA 50 A PRIŠEL JE EN SAM REKRUT.

Little Rock, Ark. — Lani Hayes, zamorec in rekrut, je spel sam v taborišče Pike. On ki je sprejel rekruta, je mislil, da je predstražnik večjega št. zamorskih rekrutov in dal je praviti jedi za 50 mož.

Ko je rekrut sedel k mizi, videl toliko porcij je rekel: "sem lačen, ker nisem jedel že dui, toda vsega le ne morem jesti."

Prvo noč je bil sam v kasarni, še štirje vojaki, ki so za strahuji.

ŽELEZNIŠKI DELAVCI SE NEJO NA DELO.

Boston, Mass. — Delavci, ki lajo v železniških delavnicah so zastavili dne 1. septembra na konferenci sprejeli komisijsni predlog, ki določa pet- tov povišanja mezde na uro, delavci so zahtevali osem centov višanja mezde na uro. O tej stvari, ali če so delavci opravili do nadaljnjih treh centov povišanja, razsodi kot posrednik Henry B. Edicott, ravnatelj žavnega odbora za javno varnost.

Dobri nauki za življenje.

(Nek v New Yorku živi) P. coz se je hotel pred kratkim pričati, kako daleč gre humornost nekaterih oglasov. Ta zabava je stala osem dolarjev. Pri se je glasil: "Za en dolar osim pijančevanje." Odgovor je glasil: "Prišez, da ne boš dar več pil in prišez nikdar prelomil." Drugi oglas je obil za en dolar sredstvo, da se bi lepo repo. Odgovor se je glasil: "Primi repo pri vrhu in jo tretji oglas je bil za ženitve ne kandidate. Oglas se je glasil: "Kako napravim pri ženi spolu globok vtis?" Za poslanjar je dobil odgovor: "Vselej kako veliko posodo polno te." Na vprašanje, kako podvoji kratkem času denar, je dobil odgovor: "Izmenjaj ves svoj denar v bankovce in te zvij skup." Nek drug oglas je obljubil za dolar 12 najbolj potrebnih stvari. Ko je Francoz poslal denar, dobil 12 šivank. Nadaljni oglas bil zelo zapeljiv in se je glasil: "Kako postati v kratkem času bogat." Odgovor se je glasil: "laj kot živ vrag in ne potroš enega centa." Zopet drug oglas je bil za ženo, ki je bila tako alij peresa. Ko je poslal zahtev dolar, je dobil odgovor: "Pišviničnikom." Najboljši je bil zadnji: "Kako živeti dobro?" Odgovor se je glasil: "Išči umne ljudi, kot jaz." Ta odgovor je najboljši izmed vseh.

In koliko je podobnih oglasov v velikih časopisih, kateri imajo samo ta namen, da izvaljajo lahkovernih in neumnih ljudi larji. Obljubljajo se vsakovrno mogoče in nemogoče stvari in tem vsakem je treba poslati dože vnaprej in potem se po dolgi govor ali kako drugo stvar vredna počenega ficksa.

Človek mora biti previden in glasi.

Vabilo na veselico.

Bridgeville, Pa. — Druž. Nova Domovina št. 295 S. N. P. priredi veselico v soboto 22. septembra ob šestih zvečer v Nem. dvorani (German Hall) v Bridgeville. Igrala bo slovenska godna pihala in odbor je poskrbel za vestransko zabavo.

Vabimo rojake in rojakinje, kor tudi društva iz bližnjih selbin, da se te veselice vdeležijo polnem številu. — John Žigun, tajnik.

Potrebujemo

5 zmožnih in 5 dajalcev za lišje. Prve vrste ugodno so čevljev od državne Armor Plate P. O. box 801, Charleston, West Virginia.

LAW

Day and Night Law Classes. 22 years' success. 1800 Graduates. A Free Oratory—3 Years' Practice Course. Finest Class Rooms in the City.

DAY AND NIGHT HIGH SCHOOL COURSES

Prepares for College, Law, Medicine, Dentistry or Engineering, in the shortest possible time. or Catalogue. Chancellor J. J. Tobin, 53 W. Jackson Blvd. Tel. Wash. 5093.